

ABONAMENTUL

Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 "
Pe 1 lună . 2 "

Numai de Duminică
Pe un an 4 Cor. — Pen-
tra România și America
10 Cor.

Numai de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA:
Deák Ferenc-utca 20.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.

Manuscripte nu se îna-
poiază.

Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Anul XII.

NUMĂR POPORAL

Nr. 11.

Prigoniri.

(R) Când scriem aceste rânduri, redactorul nostru responsabil este la judele de instrucție, unde va fi ascultat în două procese noi ce s'au pornit împotriva »Tribunei«, pentru articolii »Memento« dela 13/20 Noemvrie și »Finis« dela 11/24 Decemvrie 1907, pentru cari alaltăieri poliția scotoci la redacție.

Tot acum, redactorul nostru responsabil este în ajun de a porni la Seghedin, pentru a-și împlini osânda de 6 luni temniță.

Ieri ne sosise știrea, că fostul nostru redactor responsabil este pus sub acuză în patru procese.

Acelaș lucru se petrece și la celelalte foi românești.

Iuliu Ioanovici e osândit (și e în temnița dela Cluj) pe 1 an și jumătate, pentru articole scrise în »Libertatea«.

Gheorghe Stoica, pentru un articol din »Lupta« a fost osândit (și băgat îndată la temniță) la 1 an și jumătate.

Aurel C. Domșa dela »Unirea« pleacă la Seghedin în ziua de 2 Aprilie, pe 8 luni.

Teodor Păcățianu, pentru un articol scris nu de el, ci de un altul, are să stea 10 luni în temnița dela Seghedin.

Așa, că împreună cu d-nii dr. D. Lascu, și V. Nițescu, osândiți și ei pentru articole din »Tribuna« unul la 6 luni, altul la 3 luni, avem deodată în temniță 7 redactori

osândiți la 5 ani și 9 luni temniță, căror adăogându-se osânda ce-l așteaptă și pe redactorul nostru Sever Bocu, se va putea face socoteala unei singure ierni...

Ce va mai aduce primăvara și vara, vom vedea.

Iar osânde în bani și cheltuieli de judecată și de temniță se urcă la 30.000 coroane!

De-un pătrar de veac, de când avem foi mai mari, stăpânirea ungurească nu s'a arătat mai strașnică față de noi. Și dela Memorand încoaci n'au fost mai taulți români, de-odată, în temnițe.

Ce să mai vorbim apoi de munca noastră a celor rămași acasă, dar cari ne-am făcut fiecare proba de foc în vre-o temniță oarecare? Muncim din greu și suferim reajunsuri, pentruca să fie de unde plăti amenziile de câte 500—1500 cor. ce ni-se croiesc la fiecare proces!

Nu e deci o laudă și am fi bucuroși să nu ni-se dea prilej s'o spunem, este însă fapt, că în lupta politică ce se poartă foile românești cad mai ales jertfă. »Tribuna« dela Sibiu și »Dreptatea« dela Timișoara au căzut sub greutatea temnițelor și amenziilor... Iar procesele multe ale noastre și ale fraților din Budapesta, nu mai suferă îndoielă, pun la grea încercare simțul de jertfă al celorce scriu și susțin aceste două foi.

Nu mai e de glumit. Suntem săraci și puțini, iar procurorii nu ne mai dau răgaz. Dacă obștea cea mare românească, fiecare

știutor de carte nu-și va face datoria, *sprîjinind presa românească și înscriindu-se în organizarea partidului național*, într'o zi ne putem pomeni fără foi, ajungând astfel ca omul mut, care trăiește, dar nu știe să spună ce-l doare, ce-l frământă, ce dorințe are, ce bucurii și întristări!

Iată de ce ne simțim îndemnați, ca în fiecare săptămână, chiar în fiecare zi, să batem toaca, pentrucă Doamne, mulți români par'că nu aud bine... Citesc cum pleacă la temniță scriitorii noștri, dar puțin își dau sama de suferințele ce îndură și ziaristii din temniță și cei rămași să poarte mai departe peana.

Măcar că toți ar trebui să-și deschidă și să judece însemnătatea vremurilor ce străbatem. Deputații noștri luptă cu bărbăție în dietă, când e vorba să strângă însă rândurile d'afară, pe toți românii, iată, văzurăm ce li-se întâmplă: *împotriva lui dr. Nicolae Oncu și soții săi din Arad poliția porni prigonirea, vrând astfel stăpânirea să-l împedice în desăvârșirea străngerii sub steagul național a tuturor românilor...* Când procurorii ar izbuti să înăbușe glasul presei române, cine nu înțelege ce lovitură s'ar da nu numai muncii de organizare la care stă în frunte dr. Oncu, ci *întregei cauze naționale?*

Românii de bine să sprijinească deci foile române cu atât mai tare, cu cât mai ales văd că ele sunt luate la țintă de stăpânirea ungurească.

FOIȚĂ ORIGINALĂ A »TRIBUNEI«.

Fii gata.

Copile, iubește-ți cu sete
Pământul străbunilor tăi;
Fii gata, când glasul de trîmbiț
Pluți-va pe culmi și prin văi.

Privește, se 'nfășură 'n zare
Vlătejuri de munți urieși:
Nu-s norii mînași de furtună,
Sunt cete de mândri plăeși;

Aleargă cântînd spre Suceava
Că Stefan îi chiamă și azi,
Din aprige horde tatare
Să 'nalțe la Nistru zăgaz.

Acultă, pădurea și răstoarnă
Stejaril, și urlă șuvoi:
Nu-i vîntul, e tunet de buclum,
Semnalul 'nțeleș de eroi.

Pe drumuri umbroase trec pîlcuri
Voinicil cu chip viforos,
Că turcii intrat-au, și-i jale
Și fiacări în Țara de jos...

Prin larma pîraelor noastre
Se tîngue dușmanii făloși;
In florițe roșii din luncă
E sânge vărsat de strămoși...

Fii gata, când glasul de trîmbiț
Pluți-va pe culmi și prin văi;
Copile, iubește-ți cu sete
Pământul străbunilor tăi.

G. Tutoveanu.

Decebal. Traian. Luptele lor.*)

De A. Vlăhuță.

Au trecut optzeci de ani dela nașterea lui Hristos. Dacii, desfăcuți de geți, își au țara lor toată dincoace de Dunăre, — dincolo, până în mare, e Moesia romană. În fruntea lor stă acum Decebal, om harnic și cu vederi largi, ostaș ager și neînfricoșat în războaie, stăpîn hotărît, înestrat cu toate însușirile unui minunat cărmuitor. În tronul împărăției romane stă molaticul Domițian, ostaș fricos și om neînsemnat.

Decebal își întocmește țara, aduce de pretutindeni meșteri iscusiți, alege pe oamenii cei mai pricepuți și-i pune la treabă, întărește orașele, armează pe toți supușii lui în stare de a se lupta, leagă prietenie cu neamurile nestăpânite încă de romani, și în această obștească înviorare, în această măreață însuflețire, un popor nou pare că se ridică la poalele și înăuntrul Carpaților. Iar în anul 86, mni ușurându-se de grijă, regele munților se repede cu arcașii lui în Moesia vrăjmașă, împărăștie castea împărătească, ucide pe Sabinus, apărătorul acestor ținuturi, pustiește țara și pune stăpânire pe cetățile ei. Atunci se hotărăște însuși Domițian să vie împotriva dacilor. El pleacă din Roma cu oaste multă și cu planuri mari de

*) Din »Trecutul nostru«, carte ce va apare în curînd.

biruință, dar în pragul Moesiei se răzgîndește și trimite să se măsoare cu fiorosul Decebal, pe Cornelius Fuscus, un general bătrîn, încercat în războaie.

Trec Dunărea și înainteză încoace falnicele steaguri romane, zorita de dorul isbânzil. Dar iată că de sub poalele unei păduri o năprasnică vijelie de săgeți s'abate asupra lor. Viteazul Fuscus e ucis, și oastea lui sfărîmată. Câmpiile Moesiei sunt din nou pustite. Silit să încheie pace, Domițian se leagă a da lui Decebal meșteri și oameni învățați, ca să-i întărească țara și să-i lumineze neamul; afară de asta se mai leagă să-i plătișun tribut în bani, pe fiecare an. Iar pentru a-și ascunde umilinta, fudulul împărat trimite veste la Roma c'a biruit pe daci, pune să i-se ridice statui și arcuiri de triumf și îmbătat de vinul ospetelor și de laudele lingușitorilor, își adoarme astfel mustrea și rușinea în cea mai deșartă slavă ce s'a pomenit vr'odată în istorie.

Ci tu veghează, rege cutezător și pînă neînfricoșat al Carpaților, veghează și te pregătește pentru lupta cea mare, că de aci înainte ai a da piept cu adevăratul tău potrivnic!

Se încheie un veac dela nașterea Mîntuitorului. Împărat la Roma e Traian, om hotărît cumpănit la minte — făptură mîndră de ostaș și fire aleasă de stăpîn în toată puterea cuvîntului, și de părinte al poporului său. Cel dintîi gând, grija lui neadormită, e să spele cât mai degrabă rușinea tributului dac, și să plece fruntea celui rege trufăș, care stă încă neclintit în marginea împărăției romane. La isbîndirea acestui gând pășește cu multă luare aminte. Trimite înainte lucrători să abată stîncile și să taie un drum prin strămtoarea cea lungă și prăpăstioasă a

Din România. Telegrammele primite la ministerul de război din mai multe părți ale țării, arată că liniștea cea mai completă domnește în toată țara.

În curând toate trupele cari au fost dislocate se vor întoarce la reședințele lor respective.

Un regiment românesc viteaz.

În cetatea Aradului a fost alaltăieri sărbătoare mare. Cu acest prilej dl căpitan **Ioan Voicu** a rostit următoarea vorbire bine simțită, care a produs mare însuflețire:

Soldați! Sărbăm astăzi ziua de pomenire a bătațiilor glorioase dela Mortara și Novara.

În anul 1849 pe când se numea regimentul nostru Grof Gyulay, s'a luptat sub comanda eroului său colonel Benedek, și a contribuit foarte mult la câștigarea bătațiilor dela Mortara în 21 și cea dela Novara în 23 Martie.

În războiul acesta regimentul era împărțit în diviziunea Alteței Sale împărățești și regești arhiducelui Albrecht. Regimentul sub conducerea personală a colonelului Benedek — după marșuri obositoare, și după ce a respins pe dușman, — a străbătut pe înserate prin focul vrăjmaș al tunurilor în orașul Mortara și l-a luat. Aici a făcut prizonieri 6 ofițeri înalți, 50 ofițeri și 1500 de soldați și au luat 6 tunuri și multe care și cai.

Două zile mai târziu în 23 Martie, când dușmanul se lăsa la Novara, diviziunea Alteței Sale arhiducelui Albrecht și în ea regimentul nostru lar a luptat la unul dintre cele mai însemnate puncte. Un deal hotărâtor pe cari se află o curte cu numele Bicoca, fu foarte vitejește și resistent apărută din partea inamicului; încât regimentul numai după o luptă foarte grea și sângeroasă a fost în stare de a lua aceasta poziție pe la 5 ore d. a.

Inimicul recunoscând însă însemnătatea acestui deal hotărâtor, atacă cu puteri numeroase și iarăș lăsa dealul.

Nu mai atunci când moșneagul feldmarșal Radetzky porunci un asalt general în front, și se simte înconjurarea corpului al 4-lea de armată, conduce colonelul Benedek regimentul — căruia s'au mai alipit și altele despărțiminte — încă odăla înainte spre asalt. Bicoca fu luată pentru totdeauna și bătălia câștigată. Regele Italiei Carol Albert încă în aceeași noapte trimise rugare că vrea să facă pace.

Pe timpul când se adună regimentul înaintea castelului dela Bicoca, sosi acolo Alteța Sa arhiducele Albrecht, el chemă ofițerii regimentului la

sine, se pleacă de pe cal spre colonelul Benedek, îl îmbrățișază și-l sărută și apoi se adresează către ofițerii adunați, cu următoarele cuvinte:

»Domnilor! Acest sărut a fost pentru D-voastră toți. V'ați luptat ca eroi. Onoarea zilei vi se atribuie D-voastră. Sunt fainic a sta în fruntea D-voastră. Majestatea Sa va fi îndestulit cu noi.»

Soldați! Aduceți-vă aminte de aceste cuvinte măgulitoare și pline de grație a feldmarșalului arhiducele Albrecht, care astăzi odihnește în domnul — și sărbătorește puneți vot în această oră că dacă va porunci Majestatea Sa împăratul și Regele, domnitorul nostru cel mai suprem — ne vom purta și vom face asemenea fainicilor noștri străbuni; ca să se poată zice despre regimentul împăratului Leopold II nr. 33 tot aceea ce despre bravul și viteazul regiment Gyulay cu dreptate se zice: că a fost viteaz și fala oștrii!

Două vorbiri.

Vorbirea bar. Thoroczkay Viktor,

rostită în ședința dela 12 Martie st. n. 1908 a Camerei ungare.

Thoroczkay: »Al doilea grup de care guvernul și majoritatea lui se teme așa de mult e partidul naționalităților. Poate că nu mă veți dojeni, dar datorită mea e să declar și să protestez, că d-voastră timbrați — așa zicând, fără orice judecată — naționalitățile, cari de aproape 1000 de ani trăiesc în țara aceasta — de dușmani ai noștri! Cei cari spun, că naționalitățile sunt dușmanii noștri, nu cunosc chestia naționalităților. Eu nu afirm, că nu vor fi și între naționalități destui oameni, cari nutresc sentimente dușmănoase față de rasa maghiară.

Zakarias: Și noi numai asta o spunem!

Thoroczkay V.:... dar în general, naționalitățile sunt cele mai așezate și locuiesc această țară alături de maghiari în cea mai mare pace și bunăînțelegere.

Nagy Gy.: Agitatorii sunt de vină!

Dr. V. Lucaclu: Da, agitatorii maghiari!

Thoroczkay V.: Am avut prilej să studiez naționalitățile și chestiunea națională mai bine decât poate, oricare dintre d-voastră. Mai ales poporul român e unul dintre cele mai bune și blânde popoare.

Pozsgay Miklos: A dovedit-o în 1848.

Thoroczkay V.: Și în 1848, dacă în locul poporului român ar fi fost poporul maghiar, mai războiale și pornit, cred că rezultatul ar fi fost mai trist decât a fost. (Mișcare în stânga). Înțe-

leg, că dacă poporul român agitat, având preponderanța numerică în Ardeal, ar fi procedat cu țaria de care ar fi fost capabil, ar fi putut săvârși pustiiri mai mari în sânul maghiarimei, decât, dureri! — a săvârșit. (Sgomot.)

Zakarias I.: Să-ți fie rușine! Renegi maghiarimea. (Sgomot.)

Thoroczkay V.: Nu-ți sări din piele, dl deputat. Și eu sunt un maghiar chiar așa de bun ca și dl deputat și vreau rămânea și pe viitor. Sunt o mie de ani de când familia mea locuiește în această patrie, dar încă nu s'a ivit din sânul ei vre-un trădător.

Zakarias I.: Ești nevrednic de străbunii tăi!

Molnár I.: Și tu ești nevrednic! Ai ridicat cvota! Bătrânul Zakarias n'ar fi votat urcarea cvotei! (Iraitate generală.)

Thoroczkay V.: Eu, domnilor, nu sunt de părerea, că naționalitățile trebuie timbrate cu orice preț de dușmanii ai noștri. Firește, nu se poate tăgădui, că există pe terenul acesta anumite veleități, anumite utopii și aspirații centrifugale, aceste însă trebuie tratate conform naturii lor. Nu e corect să le timbrăm numai decât de dușmanii ai țării. (Aprobări în stânga.)

Zakarias I.: Nici n'a afirmat-o nimeni!

Thoroczkay V.: Dați-mi voie, domnilor. Există vre un stat locuit de mai multe naționalități, în care nu există o chestie a naționalităților? Eu din întâmplare am călătorit prin Europa întreagă și am studiat aceste chestiuni. (S'auzim!) Așa spre pildă nici ideile n'am avut despre ura dintre englezi și irlandezi, deși vorbesc aceeași limbă! Sau, poate ruși și polonii — slavi amândoi — se iubesc? Sau prusiaci și poloni? Sau ca să nu mergem prea departe, iată Austria: slavii, nemții și italienii se iubesc așa de mult, încât stau să se mănânce. Anumite chestiuni nu e bine să le privim prin microscop, căci exagerăm astfel gravitatea unei situații, care cu o leacă de bunăvoință și cu o politică cumpănită, ușor ar putea fi asanată!

Eu afirm, că întru cât se poate, chestiunea naționalităților trebuie eliminată și trebuie să facem pace cu ori ce preț (Sgomot), firește, fără ca statul ungar și unitatea națiunii ungare să sufere cea mai mică știrbire. Față cu naționalități, putem să observăm o atitudine, care să nu le jignească nici pe ele, căci nu ele ne sunt dușmanii, avem noi alți dușmanii mai puternici (Aprobări în stânga) Dușmanii noștri adevărați sunt Austria și Viena!

Pot să afirm, și e rușine, că abia găsești în Ungaria politicieni, care să cunoască chestia naționalităților! De vină e guvernul și societatea, care nu s'a interesat de ea. (Aprobări). Dela 1867 încoace numai baronul Báóffy a încercat să

chellor Dunării, din sus de porțile de fier, pe unde aveau să fie trase șăicile cu provizii din Moesia, iar el cu oastea pornește în primăvara anului 101, la Viminacium, unde vine astăzi satul Costolați din Serbia, așterne un pod de vase peste Dunăre, și în fruntea legionarilor, pășește el întâiu, pe pământul Daciei. Așezările din câmp sunt toate părăsite. Țara pare pustie. Dacii sunt strânși în munți, în locuri apărute, de unde trimit iscoadele să pândescă mișcările romanilor.

Traian cercetează bine locurile, știe că întră într-o țară primejdioasă și înaintează încet, cu pază mare, lăsând întăriri în urmă, pentru că nu cumva la o retragere silită, să rămâie descoperit. Înainte de a intra în munți, îl întimpină o solie din partea Burilor, un popor supus Dacilor: pe un burete mare scriau împăratului în latinește, că nu i cuminte să strice pacea și să le calce țara, și i sfătuiesc mai bine să se întorcă. Povața o fi vrut ea să fie îndrăznească, dar solul când a văzut chipul mareț a lui Traian a înlemnit de spaimă și a căzut de pe cal.

Încep zărilor să se închidă. Păduri nesfârșite se înalță între pământ și cer par c'amenință cu tăcerea și cu întunerecul lor.

Șir după șir se înfundă sculpitoarele coifuri în umbra văilor întortochele și înguste. Cercetașii furnică în toate părțile, și străji sunt puse pe

înălțimi, ca nu cumva, prin locurile acestea viclene, oastea să fie lovită pe neașteptate.

Deodată un strigat de trâmbiță vestește de sus gătirea de luptă...

Un freacă de arme — și rândurile se strâng apropiindu-și scuturile și învâindu-se ca într-o platoșă uriașă: nu mai sunt oameni, — e un zid de fier care înaintează. Pe Timiș în sus, în meterezele lor dela Tapae, Dacii stau la pândă cu arcurile întinse. Pe aici e drumul cel mai scurt spre inima țării, spre mândra Sarmisegetuza, cuibul lui Decebal. Aici valea se lărgeste puțin; în dreapta Timișului, sub strașina unui munte se înalță, ca o prispă, minunata așezare pe care și-au ales-o Dacii pentru întăriturile lor. Din jos, în marginea pădurii, încep deodată, crengile să se miște, ca înfiorate de-o suflare de vânt și cele dintâi coifuri ies în lumină.

Un șuer de vijelie și-o răpăială de grindină cutremură valea, — o pânză mișcătoare de săgeți zbârnăie de-asupra pământului între cele două puteri. Dar pânza se scurtează. Zidul de scuturi ce fulgeră de izbirea săgeților, se împinge tot mai aproape, tot mai îngrozitor în clocotul Dacilor. Se prăbușesc mulți din oastea Romană, dar șiruri proaspete izvorăsc mereu din pădure, s'ar crede că toți copaci se prefac în ostași, și vin din ce în ce mai mulți, din ce în

ce mai îndărjiți, — iată-i aproape, nu-i mai departe decât o lungime de suliță. Dacii aruncă arcurile și se apără cu lăncile; întăriturile trosnesc din toate părțile și prin spărturile lor se îndeasă năvala morții, brațele se încheșează într-o luptă oarbă, desnădăjuită. Și peste această urgle îngrozitoare, deasupra acestui învâlmășag de strigăte și de răbufneli, cerul se întunecă de-odată, și o ploaie năpraznică vine să spele valea de sânge. Dacii — căți au rămas cu zile — o rup la fugă, incredințați că și zăii s'au ridicat împotriva lor. Se povestește că în lupta asta Traian văzând că nu mai au ostașii lui cu ce să-și lege rănile, își rupse cămașa de pe el și-o împărți răniiților.

Dela Tapae, legionarii se ridică pe Timiș în sus până la gura Bistrei și pe valea ei tăiată între două șiruri de munți, se îndreaptă înspre cetatea lui Decebal. O solie din oamenii de rând, capete descoperite îl întimpină cu rugă de pace. Traian îi trimite îndărăt să spună regelui lor că nu primește pacea decât cu supunerea țării. Și în mersul lui pe Bistra, dă foc unei cetăți părăsite, cruță un sat, în care erau numai bătrâni, femei și copii, împrăștiți o ceată de călăreți ce vor să-l aște ale calea, apoi — văzând că se lasă vreme de iarnă și-l tot mai greu de înaintat, pune lagăr întărit la jumătatea văii, și pe tot drumul cuprins până aici, rânduește oaste de pază

Cine suferă?

De stomac, de constipație, de lipsă de poftă de mâncare?

Acela să facă experiență cu apa amară naturală **HORGONY** recomandată de mai multe sute de medici. Înainte de dejun dacă se ia o jumătate de pahar din apa amară **HORGONY** după una până în două ore își face efectul dorit, și revine pofta de mâncare și starea bună generală. — Apa naturală **HORGONY** nu are gust rău și nu provoacă nici un gust neplăcut. Se poate căpăta în toate prăvăliile cu ape minerale, în băcăni și farmacii. La țergulă să se ceară lămuriri apa amară naturală **HORGONY**.

Proprietar: **Loser János, Budapest**

rezolve chestia naționalităților — după metoda lui. A înființat secția naționalităților, chemată să studieze această chestiune. A amestecat însă chestia aceasta și în chestii electorale, și sfârșitul a fost, că secția s'a desființat. Eu îl rog pe dl ministru de interne, ac arul chemare e ca să se ocupe cu această chestiune și în care văd multă bunăvoință (l'aritate), să dea o deosebită atenție acestei chestiuni, să crească politicieni, cari să studieze chestia, căci numai așa se poate rezolvi. (Sgomot. Vociferări).

Da, are dreptate domnul întrerupător, în Ungaria toți cred, că cunosc chestia naționalităților, și aceasta e greșala. Eu cunosc mult, cari în viața lor n'au văzut român viu, și cu toate acestea, venind în parlament, se cred că nu e nimeni care să cunoască chestia naționalităților atât de temeinic ca și ei. (Aprobări în centru.) Ași putea să spun multe adevăruri crude, dar nu le spun, fiindcă m'ar timbră numai decât de trădător de patrie. Sunt însă convins, că va veni timpul, când îmi veți da dreptate.

Chestia naționalităților nu e una și aceeași în ce-i privește pe români, slovaci, sârbi etc. În ce privește românii, eu am curajul să declar, că nu aprob, că în școală copiii de țărani sunt siliți să învețe... (Sgomot).

Prezidentul: Rog pe dl deputat să revină la chestie.

Thoroczkay: Rog camera să-mi dea voie să mă ocup și cu altă chestiune.

Justh: (consultă camera. Majoritatea e în contra cererii). Camera nu și-a încuviințat cererea.

Thoroczkay: Mă supun, dar nu eu am pierdut, ci cei cari n'au voit să mă asculte. Volu fi scurt.

Tratează spol chestia votului universal și chemat din nou la chestie, termină cu declarația, că nu primește proiectul.

Vorbirea deputatului Benedek,

rostită în ședința dela 13 Martie st. n. a Camerei ungare.

Benedek János: »Unul dintre argumentele mai puternice, care se invoacă în sprijinul revizuirii, e fantoma naționalităților. (S'auzim! S'auzim!) Eu cred, că trecutul meu, activitatea mea publică, mă scutește de datoria de a protesta împotriva unei eventuale acuze, că nu sunt patriot. Eu îmi iubesc patria și națiunea mai mult decât oricare altă națiune din lume, deși mă însușesc pentru idealele mari și sfinte ale omenirii, și deși sunt numai membrul unei singure națiuni, și națiunii maghiare, sunt și un atom al

totalității popoarelor și națiunilor, un strop în marea omenirii.

Domnilor deputați, atât în calitate de cetățean al lumii, cât și în calitate de fiu credincios al națiunii, mă doare adânc, când văd, că d-voastră volți să ni-l prezentați pe frații noștri, cu cari, în cursul alor 1000 de ani am suferit împreună, am luptat împreună între multele desamăgiri — căci și între frați se întâmplă desamăgiri — dar între frați buni sfârșitul e întotdeauna împăcare (aprobări în centru), repet, mă doare adânc, dacă ne prezentați naționalitățile drept dușmani ai noștri și vorbiți despre ele într'un ton, care — după discursurile lor parlamentare, la nivelul înalt, rostite la chestia dela ordinea zilei — nici decum nu e îndreptățit.

Eu, domnilor, nu vreau să mă linguesc înaintea naționalităților. Nici acum nu sunt solidar cu ei în lupta împotriva revizuirii, căci eu am fost și sunt solidar în lupta națională cu cei cari mărturisesc programul independent și 48 ist și numai cu aceia mă duc alături. (Aprobări). Dar, domnilor, când lupt pentru drepturile mele, nu pot să rămân indiferent pentru drepturile cerute de alții, pentru că fără să fim seamă și de aceste drepturi nici eu nu pot să sper să-mi câștig titlul pentru respectarea drepturilor mele. (Aprobări în centru).

Dacă dorim, ca toți să fim copii iubii deopotrivă ai dulcii noastre mame comune, ai patriei ungare, nu e permis să ne referim aici la naționalități ca la o fantomă înspăimântătoare. Atunci firește, și naționalităților — cari sunt și ele cetățeni egali îndrituiți cu noi ai acestei patrii — trebuie să le dăm drepturile ce li-se cuvin. (Aprobări și aplauze în centru).

Eu îmi închipui iubirea de patrie ca o matronă respectabilă, pe a cărei frunte, alături de urmele amarurilor din trecut strălucește și conștiința înălțătoare, că toți copiii ei o iubesc deopotrivă, cum și ea îi iubește deopotrivă. (Apl. în stânga.)

Ce înălțător e să vezi fața strălucitoare a adoratei noastre mame comune și să vezi cum radiază de bucurie, că iubește și e iubită deopotrivă. (Aplauze îndelungate în stânga.)

Ce tristă ar fi fruntea aceasta, ce îngândurată fața nobilă, dacă ar întuneca o ura confesională, ura de rasă, ura de naționalități. (Aprobări în centru și în stânga.) Să nu mai alimentăm neunirea, dlor deputați (aprobări în stânga). Să nu căutăm izvorul unirii în chestiile cari ne desbină, ci în chestiile cari ne apropie, și atunci poate toți vom putea găsi izvorul fericirii noastre. (Aprobări în stânga și centru).

Domnilor deputați, dela ziditorii Babilonului ni-s'a păstrat în biblie legenda, că munca zidirei

n'a putut înalță, fiindcă nu putea să lucreze de cât cu o mână, având să țină în cealaltă mână arma de apărare încontra dușmanilor din afară, cari li amenințau mereu cu peire. Domnilor deputați, dacă conducătorii națiunii noastre ne îndușmănesc cu lumea întreagă, acasă și în strălăni deopotrivă, dacă asmuțesc împotriva noastră dușmanii din afară, dacă luptăm cu Viena și trebuie să luptăm acasă cu croații, cu naționalitățile, cu socialiștii și chiar și cu poporul nostru, atunci nu de o singură mână am avea nevoie, ci Dumnezeu de câte mâni, ca să i putem răsbii pe acești dușmani ai noștri. (Aprobări în stânga extremă). Vă întreb dlor, dacă ceata conducătorilor națiunii noastre ne aduce pe cap atâția dușmani, — oare cum va înalță clădirea noastră? Putem aștepta dela ziditorii aceștia muncă dănuitoare, cinstită? Putem să sperăm în clădirea constituției și a independenței noastre ca stat? Putem spera, că drepturile popoarelor se vor pune pe baze mai largi și se va stabili o egalitate de drepturi, fără considerare la rasă, rasă și confesiune? (Aprobări). Putem să ne așteptăm la acest viitor, când ceata conducătorilor nu se mulțumește cu un singur dușman, ci ne aducem pe cap toți dușmanii?

După ce eu nu văd altă tendință în proiectul guvernului și nu văd asigurată legea electorală cinstită, — nu primesc proiectul de revizuire. (Aprobări și aplauze vii în stânga extremă. Apl. îndelungate la naționalități. Oratorul e viu felicitat).

Din Bihor.

Semnul anului.

(I. T.) Fiecare popor, care se prețuește și cinstește cât de cât, cel mai mare temei pe păstrarea și dezvoltarea limbii îl pune. La toate neamurile limba este comoara de care nimenea fără pedeapsa cea mai aspră nu se poate atinge cu gând de vătămare. Pentru limbă se jertesc sumedenii de vieți, cum tot pentru limbă s'au purtat în toate vremile cele mai crâncene războaie, pentru că toate popoarele au știut prea bine, că dacă își vor pierde limba, cu aceasta deodată își pierd și ființa ca neam. Și din aceste pricini apoi toate neamurile se străduiesc din răzputeri și țințesc într'acolo, ca să oltuiască în sufletele fragede ale pruncilor încă în anii cei dintâi ai

lăsar el cu frunțile se întoarce să ierneze într'un oraș din Panonia, Ungaria de azi.

Isma trece în liniște. Cum se desprimăvărează, împăratul e în lagăr. De aci încolo încep greutățile cele mari. Valea se strămtează, drumul e astupat de bolnavi și de copaci răsturnați, cete de arcași izvorăsc din toate părțile, stânci se rostogolesc din înălțimi peste călăreți. Cu o muncă și o putere de uriași, legionarii desfundă calea, înfruntă moartea sub toate chipurile ei și trec înaintea spulberând orice împotrivire, îngrozind pe vrăjmaș mai mult decât cu armele cu pasul lor hotărât și cu înfățișarea lor măreață. După o luptă crâncă, cuceresc o cetate, în care găsesc pe sora regelui și câteva steaguri romane, amintiri umilitoare din zilele lui Domițian. De astădată vine un sol, ales dintre frunții, ingenunchiază, întinde mâinile, cerșește pacea, dar nu cu închinarea țării. Traian face un semn, și oastea pășește înainte. Încă un urcuș greu, peste dărmători de stânci și printr-o intențită improșcare de săgeți, și lată că, înfășișit, nebiruții legionarii răsufă în larg, pe înălțimea unui tăpșan descoperit, în fața minunatei cetăți a lui Decebal. Dacă se năpustesc din cuibul lor și mai încearcă o luptă îndârjită, dar sunt zdrobiți și de astădată. Atunci porțile cetății se deschid și regele apare. El vine încet, abătut și întunecat de durerea umilinții; cu

ochii în pământ, se pleacă înaintea biruitorului, și așteaptă. În urma lui, în genunchi și cu mâinile întinse, în mută rugăciune ca în fața lui Dumnezeu, stau căpeteniile și norodul cetății. Văzând împăratul atâta supunere, se înduplecă și încheie pace. Decebal se leagă: »A înapoiă toate armele, mașinile, meșterii și fugarii prinși dela romani, a-și dăruia toate întăririle, a părăsi ținuturile crotopite dela vecini și a cunoaște de prieten și de dușman pe prietenii și pe dușmanii poporului roman«.

Traian puind temei pe cuvântul regelui, lasă numai o mică pază în cetăț, și se întoarce cu oastea la Roma, unde poporul îl sărbătorește și-i dă numele de »Dacicus«.

Curând însă după asta, sosește veste că Decebal, rupând toate legăturile păcii, cu mai îndrăjită pornire se pregătește de luptă, adună arme, întărește cetățile și răscoală neamurile vecine împotriva romanilor.

Din nou Traian e în fruntea legionarilor. El pune din vreme pe Apolodor din Damasc să dureze un pod de piatră peste Dunăre, în dreptul orașului dac Drubetis, unde-i azi Turnu-Severin, și în primăvara anului 105, calea fiind deschisă și apărută din toate părțile, înaintează cu oastea spre capitala Daciei, hotărât de astădată

de a răzbate la ea prin trecătoarea dela Turnu-Roș. Dacă, crezând că vor fi loviți tot prin valea Timișului și a Bistrei, astupaseră drumul pe acolo, așezând pază mare și curse viclene prin ascunzătorile munților. Romanii pășesc încet; pe la jumătatea verii sunt în valea Oltului; în mersul lor dau de un lan de grâu și îl seceră; puțin mai în sus găsesc un oraș întărit, ridică berbecii și bat în ziduri până ce-l supun. Dacă se împărăștie prin văgăunile munților. Acum deschide ochii Decebal și vede cumpăna în care a intrat, primejdia îngrozitoare care se apropie și pe care singur a ridicat-o asupra țării lui. El încearcă în vremea asta toate mijloacele de scăpare, iertate și neiertate. Plătește oameni fărădelege să ucidă pe Traian. Aceștia sunt prinși.

Atrage prin viclesug pe Longinus, fruntaș de oaste și sfetnic al împăratului și, văzând că nu poate afla nimic dela el, trimete vorbă că-l va omorî în cele mai groaznice chinuri, dacă romanii nu i vor părăsi țara. Longinus se otrăvește, după ce scrie lui Traian să meargă înainte fără nici o îndurare.

Și-a mers împăratul. Ca o putere dumnezească a pășit înainte, înălțurând toate piedecile, rupând toate stăvilarele ce i-se puneau în cale. Și iată-l pentru a doua oară în fața Sarmisegetuzel. — Multe triburi dace, încă dela început, văzând că

BÉTAY și BENEDEK,
ateller artistice pentru obiecte bisericesti
BUDAPEST, IV. Váci-utca 59.

Mare magazin de tot felul de haine bisericesti, prapori, potire, feșnice de altar, lustru, cruci și tot felul de obiecte pentru montarea bisericelor. — Catalog de prețuri și modele trimitem cu plăcere.
In atelierul nostru de sculptură se fac: iconostase complete, altare, tabernaculume, amvoane, icoane portative. — Pictare de iconostase și icoane sfinte, pictare de biserică. — Planuri, catalog de prețuri trimitem cu plăcere.
Pe omul nostru expert îl trimitem fără taxă la fața locului, pentru primirea lucrului.

prunciei dragostea neclintită către această comoară, care este limba, și din acestea pricini, încă la leagăn le doinesc mamele lor cântece cu conținut în care arde vâlvătaie focul dragostei către limba ce o sugedeodată cu laptele din sânul lor.

Nu de mult mi-a fost dat să mă aflu în mijlocul mai multor femei maghiare, și venind vorba de limbă, m'au surprins, cum care de care dintre dânsese voia mai din adins să mă convingă, că »ea« și nu »cealaltă« pune mai mult temelie pe creșterea națională a pruncilor săi, spunându-mi una: »pruncul meu după vorbele tată și mamă, care le știe roști sunt: sunt ungar«. Dar e drept spunea mai departe, că sara și dimineața după rugăciunile obișnuite îl fac să zică totdeauna versul care se începe așa: »Sunt ungar, ungar m'a crescut tata și mama...«

Și tot așa îmi spuneau și celelalte, care de care cu multă mândrie, zicându-mi: »Die, știm noi cum să ne creștem pruncuții să ajungă buni păstrători ai limbii, căci altcum pe câți suntem de puțini la număr ne-am stinge pierzându-ne printre celelalte neamuri. Numai așa putem înainta — spuneau — că știm prea bine că în limba sa trăiește națiunea«. Oare femeile dvoastră asemenea își cresc pruncii adaugă una?

Și de fapt maghiarii în semnul limbei cresc, dragostea de limbă le este în sânge, limba le este una cu viața. De aici se poate explica, din astfel de creștere îndărătnicia și încăpăținarea aceea ce putem lua seama la maghiari când e vorba de »limbă«, și de aici și imboldul nețărmurit al lor pentru cucerire și stăpânirea celorlalte neamuri din țară prin impunerea limbei lor. Și nici nu se întâmplă în sinul lor ca ei între ei să și descâlciască afacerile în vre-o limbă străină. Dacă s'ar ști una ca și asta, ar fi huiduiți și rușinați încât ar fi siliți să se mute într'alt hotar.

Iată de ce i-se impune și poporului nostru păstrarea cu sfințenie a limbei sale ro-

mânești, moștenită din viță în viță dela zămisirea neamului întâmplată acum aproape două mii de ani. Căci dela păstrarea cu cuviință a acestei comori neprețuite atârână mai departe viețuirea poporului nostru ca neam românesc.

Iată, din aceste pricini ni-se umple sufletul de durere, ne cuprinde mânia, ba chiar și scârba față de cei, cari nesocotind toate acestea, cu delăturarea limbei dulce a mamei lor, fură o limbă străină și o folosește întocmai cum ar fi a sa. Și durere dar nu rare-ori ne este dat spre cea mai mare mâhnire a noastră, să vedem, cum oameni cari se numesc români, ei între ei chiar își dăpână trebile zilei în limbă străină.

Nu i-au sama aceștia, că deodată cu întrebuintarea limbei străine, i-se vâră în suflet și gânduri străine, cari gânduri, încet, dar cu siguranță îi înstrăinează sufletul de către națiunea din care face parte? Nu i-au seama cum aerul străinismului le copleșește sufletele, frământându-le și prefăcându-le cu totul străine, așa încât în sfârșit se sfiesc să mărturisească că sunt români, ba unde numai pot o și tăgăduiesc aceasta.

Din ceata aceasta cari își otrăvesc sufletul cu întrebuintarea limbilor străine, răsar apoi netrebnici, de cari cu greu ai putea găsi la alte neamuri.

Așa bună oară la orfeul din Oradea-mare aflându-se o societate de români, între cari și un oarecare Péter Ferencz care încă se numește popă gr. cat. român din satul Kordău, când s'a cântat un cântec englezesc, a strigat chiar și spre mâhnirea ungarilor de cari era plină sala: »Magyarul, mert Magyarországon vagyunk«, adică: »Ungurește că în țara ungurească trăim«!

Iată la ce năzbutii nu duce pe om, părăsirea semnelor în care s'a născut, îl face mai ungar decât chiar ungarul. Atare om ajunge pe urma cioarei din poveste care s'a împodobit cu felurite pene de ale altor păsări, dar aflându-se adevărul a rămas de

batjocura celorlalte și a ajuns cârtită până în ziua de astăzi de către toate păsările.

Sămnuț în care ne-am născut, limba noastră să n'o părăsim deci nici odată, căci ea este aceea prin care ne deosebim de celelalte neamuri și tot ea prin care ne vom duce traiul ca neam românesc de-a lungul veacurilor.

* +

Despărțământul orădan al Astrel. Duminecă și a continuat munca începută întru luminarea și ridicarea culturală a poporului nostru bihorean, — ținând prelegeri populare în satele Miarlău, Șumuglu și Săldăbagiu dela Margita.

Cu cât se înmulțește numărul acestor prelegeri, cu atât se observă un mai mare interes din partea țăranilor noștri față de Asociațiunea noastră. Că ce rezultat produc aceste prelegeri mai bine se poate vedea din împrejurarea că satele așteaptă cu nespuse sete ziua în care e să se țină la ei în sat prelegerea, ba foarte multe nici nu așteaptă chiar termenul fixat, ci năpădesc comitetul cu mulțime de invitați speciale să meargă la ei, că-i așteaptă cu cel mai mare drag.

La Săldăbagiu au ținut prelegeri d-nii dr. A. Lazar și I. Tărău, înaintea unui frumos număr de țărani, adunați și de prin satele vecine: Margine, Satulbarbă, Dida, așa că sala mare a școlii s'a dovedit de prea mică pentru a cuprinde pe ascultători, rămânând mulți în ambli și pela ferestri. Prelegerile ținute a însuflețit mult poporul adunat, erumpând des în vii aprobări.

Apoi la înmoasele cuvinte ale dlui dr. A. Lazar a primit cu bucurie propunerea să se înființeze agentură a Asociațiunii, și să se întemeieze bibliotecă populară, alegând de președinte pe harnicul preot Anton Bica, bibliotecar Inv. Dim. Cosma, punându-se temelu bibliotecii prin 15 cărțile dăruite din partea Asociațiunii.

În Șumuglu și Miarlău s'au ținut prelegeri de către d-nii V. Babi și E. Deciu, cari au fost însoții de către domnii N. Vékony și E. Siblanu. Adunările au succes strălucit, mulțumită dlor preoți și învățători din jur.

Duminea viitoare în 29 l. c. se va ținea prelegere populară în frunțașă comună Brusturi, pe când și unde și pe această cale rugăm poporul nostru să se înfățișeze în număr cât de frumos.

nu mai e nici o scăpare, se plecaseră de bună voie steagurilor romane. Dar floarea ostirii țării neamului stă aci, în cetate și așteaptă cu nerăbdare ceasul de luptă, ceasul de jertfă măreață pentru cinstea țării, dacă nu se mai poate pentru mântuirea ei.

Incep romanii să se pregătească. Din turnul palatului, Decebal cată cu neliniște jos, în largă deschizătură de plau, unde mulțimea de colfuri, se mișună scânteind în bătaia soarelui, înfățișează o priveliște pe de alte tărâmurii, și în clocoțirea aceea de aur, legionarii par mai mari, mai mulți, mai repezi în mișcări, — o lume de uriași înveșmântați în flăcări.

Cea din urmă solie trimeasă pentru încercare de pace, aduce răspuns aspru, scurt, hotărât: »Supunere sau moarte«. O clipă stă regele pe gânduri, în tăcerea îngrijată a sfetnicilor; apoi ridicând fruntea, roșește cu mândrie: »Să murim!« Arcașii de pe metereze vestesc romanilor, cu un rând de săgeți cuvântul regelui. Un freamăt surd se ridică din vale. În șiruri lungi, oastea se mișcă spre cetate. Berbecii — namile spălmântătoare, își întind spre ziduri capetele lor de fier. Urcând din greu, scuturile despacă pirte prin desimea săgeților. Deodată pornesc toate catapultele cetății să improaște cu pietri, la început mai mici, apoi din ce în ce mai mari; aprigii năvălitori se opin-

tesc să răsbătă înainte, când iată că o groaznică prăbușire de bolovani și de stânci purcede de pe ziduri; vurește valea și se cutremură toată ca de o năpraznică dărîmăre de munți — învâlmășite rândurile romane se dau îndărăpt. O fulgerare de speranță lunecă pe fața lui Decebal. Inimile Dacilor se înviorescă și strigăte de bucurie izbucnesc din toate părțile.

Dar prinde-a bubui pădurea de loviturile topoarelor, copacii abătuți sunt târați pe tăpșan, grinzi mari se ncheie una de alta, — o cetate nouă crește ca din pământ în fața Sarmisegetuzel. Și iată că, din păreții acestei cetăți vrăjite, întărituri mișcătoare se despart, încep se umble, purtate de o putere nevăzută își impling la deal colțurile lor ascuțite, înfruntând săgețile și pietrele răpezite de pe metereze. Dacă simt că îndărăptul acestor minunate întărituri e oastea romană, care înaintează, și cea din urmă speranță se duce cu cele din urmă săgeți. Porțile și zidurile prind să se clatine de izbuturile berbecilor: sună ora peirii. Vitejii apărători sunt biruiți, dar nu supuși. Zoriți, de pretutindeni dau foc cetății, scumpel lor cetăți pierdute; ș'acum sub stegurile ei de flăcări — în luptă pentru biruința morții — parte se asvâr, cu plepturile desfăcute, în sulilele năvălitorilor, alții aleargă în mijlocul pieții, unde în jurul unui vas mare, plin cu o-

travă, duhul lui Zimoixis îi chiamă și-l adapă cu băutura vieții celei de vecl. Decebal, c'o frântură de oaste, părăsise cetatea și se nărise mai în lăuntrul munților, pe o înălțime apărată de stânci, dar când văzu că și aci e descoperit și împresurat de legionarii lui Traian, își sprijini spada cu mânerul în pământ desfăcându-și haina în dreptul inimei, mai prvi odată spre cuibul lui în flăcări și se lăsă cu toată greutatea trupului în fierul ascuțit.

Moartea regelui încheie istoria neamului dac. Frunțașii, cari mai rămân în viață, își răscumpără zilele cu bogățiile cetății. Capul lui Decebal e adus înaintea lui Traian. Lung îi privește împăratul, și mult stă pe gânduri, ca și cum ar căta să pătrundă tot înțelesul, adânc și mișcător, din ochii aceștia liniștiți, ce par a-și fi întors luminile spre o altă viață. Și zice 'aduoșat: »A fost un om!«
(V. Rom.)

C u g e t ă r i .

Prin nimica nu s'a făcut natura mai vrednică de laudă față de noi, decât prin aceea că știind pentru ce năcașuri suntem născuți, a născocit îndulcirea nenorocirei în obișnuință, care ne deprinde în curând cu cele mai grele lucruri.

Seneca.

In atențiunea parohiilor!

SZENTGYÖRGYI OSZKÁR,

pietor de firme de embleme de biserică și auritor,
Marosvásárhely, Kossuth Lajos utca 26.

Săvârșește orice lucru în branșa aceasta în mod de gust frumos și trainic pe lângă garanție. Însemnez că pictarea bisericilor am studiat-o în decurs de mai mulți ani în București și în celelalte orașe mai mari ale României și așa e eschisă

orice incorectitate în executare. — La dorință se trimit desemnuri porto-franco.

Cu distinsă stimă:

Szentgyörgyi Oszkár.

Proces de agitație.

Arad, 26 Martie 1908.

Azi s'au desbătut înaintea tribunalului regesc din Arad, procesul de »agitație în contra statului ungar și a națiunii maghiare«, intentat învătătorului Nicolae Magler din Vidra.

Despre decurgerea procesului avem următorul raport:

Prezidează Făblán.

Acuza e susținută de procurorul Fiker; iar apărarea de dl Silviu Păscuțiu, cand. de avocat un tânăr de mari speranțe și un viitor viguros avocat.

Pe banca acuzaților: Nicolae Magier.

După ce se celește actul de acuza se ia naționalul acuzatului.

Acuzatul: de 43 ani, căsătorit, tată a 4 copii, de profesie învățător, tăgăduiește acuza ridicată în contra lui, că adevărat a avut de gând să agite în contra statului ungar și națiunii maghiare. În restaurantul respectiv din Halmagiu a zis numai atât: »Când România ar fi pân' la Guravăii mi-ar plăcea să-l vad prezidând pe fostul președinte al alegerii congregaționale din Ciuciu, dr. Román István«. Asta a zis-o numai în glumă, drept răspuns la întrebarea avocatului dr. Román István, cum i-a plăcut acuzatului decurgerea alegerii dela Ciuciu, (unde în urma unor mișcări lista națională română a căzut N. R.) Respinge cu indignare acuza ridicată în contra lui că ar fi zis că unguirul trebuiesc aruncați în apă și stărpiți cum a fost stărpiți familia Hollaky din Aclua în 1848.

Se purcede la ascultarea martorilor.

Primul martor dr. Román István avocat în Halmagiu spune că a auzit pe învățătorul Magier zicând că dacă ar fi România până la Guravăii i-ar plăcea să-l vadă pe el, Román, prezidând o alegere congregațională. Când acuzatul a rostit cuvintele aceste în restaurant erau numai vre-o 10 oameni inteligenți și numai un țaran. Martorul recunoaște că acuzatul e cel mai glumeț om din cerc, și presupune că și acele cuvinte le-a zis în glumă.

Se ia jurământul martorului.

Martorul Nicolae Costina, învățător pensionat, o mătoagă de om, fără simț, care a fost pus la cale de alții, ca să se facă coadă de topor în mâna celor ce caută a batjocuri instituțiile noastre, spune că a auzit pe Magier strigând în ton agitat că România e până la Guravăii și că unguirul ar trebui zdrobiți ca la 1848. Nu știe dacă acuzatul e un om glumeț sau ba. (O minciună sfruntată, pentru că-l cunoaște prea bine. N. R.) Președintele îi face atent pe martor să fașioneze clar căci depune jurământ. A zis acuz. că e sau dacă ar fi România până la Guravăii, ori când ar fi?... Martorul în bulmăceala și bătăria lui spune că a înțeles așa, »că până la Guravăii«. Nemernicul acesta aruncă cele mai grele acuze asupra acuzatului. Fără nici o rușinare vorbește despre acuzat ca și despre un străin și-l acuză mai grav chiar și decât adv. dr. Román István. Rușinea și blăstămii neamului să cadă asupra lui pentru această ticăloșie săvârșită în contra fratelui său de un sânge. Din toate deownerile lui s-a putut constata că numai el a fost denunțantul și iscoditorul acuzelor mincinoase ridicate împotriva învățătorului Magier.

Pus față în față cu acuzatul se constată că sunt în dușmănie de mai mulți ani. I-se ia jurământul.

Martorul Iacob Chiș, țaran din Halmăgel se vede că e pus la cale de alții să mărturisească. Spune că a auzit și el ceva de România până la Guravăii dar n'a înțeles nimica. Altă ceva nu știe. Se adeverește prin ceilalți martori, că Chiș a fost beat lula în timpul acela.

Urmează ascultarea martorilor acuzatului.

Dr. Teodor Pap, avocat în Halmagiu spune că a auzit pe inv. Magier zicând numai atât, că atunci când ar fi România până la Guravăii i-ar plăcea să fie dr. Román, președintele alegerii dela Ciuciu. Acuzatul a zis-o asta în glumă. Car fi vorbit și altceva în contra unguirilor n'a auzit. S'a mirat, când a auzit, că învățătorul Magier e pus sub acuza pentru o simplă glumă.

Tot asemenea depun și martorii preoții Sinisie Șerban din Tisa și Irimie Sirca din Sârbii, cest din urmă spune că el peste tot n'a auzit nimica din cele ce a zis acuzatul, deoarece avea de vorbit cu alții. Se ia jurământul martorilor.

După ce într-o vorbire de 2 minute procurorul cere pedepsirea acuzatului pentru că a »agit

contra statului ungar și a nației maghiare« altceva n'avea de zis, urmează vorbirea de apărare.

Dl Silviu Păscuțiu, într-o înflăcărată vorbire de jumătate de oră arată că de nebazată este acuza, că adevărat învățătorul Magier ar fi agitat națiunea română în contra celei maghiare, când în cărciumă se aflau abia vre-o 10 oameni, toți inteligenți, cari având judecată clară n'au considerat de »agitație o glumă.

Ar fi trist de tot, când sârmanul învățător care trăiește din un salariu sărăcăcios cu o familie grea de 4 copii și o mamă bătrână ar trebui să stea luni de zile în temniță, și să fie apoi și suspendat din post, pentru o simplă glumă, rostită fiind de altul. Asta au mărturisit-o și martorii. Cum se poate considera schimbul de vorbe dintre dr. Román și acuzat, drept o agitație acestuia în contra națiunii maghiare?

Cere achitarea acuzatului.

Ne pare rău că nu putem da chiar azi, în lipsa de loc întreaga vorbire strălucită a dlui apă.ător.

Dl Păscuțiu a dat dovadă prin vorbirea și zelul ce l-a dovedit la pertractarea de astăzi, că avem să sperăm în d-sa un înflăcărat și vrednic apă.ător al cauzei noastre naționale și un dexter avocat în toate privințele.

Retrăgându-se tribunalul, după o consfătuire de jumătate de oră reapare și președintele publică sentința la ora 1 d. a. prin care acuzatul este achitat.

Sentința a fost primită cu mare însuflețire de publicul numeros din sală, în care am remarcat câțiva avocați și mai mulți tineri luptători români din Arad.

Procurorul a dat apelată în contra sentinței de achitare.

Raportor.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 26 Martie n. 1908.

— Foiața pe care o publicăm azi din penna măiastră a marelui poet Al. Vlahuță, a apărut întâiu în »Vlața Românească« din Iași. Ea face parte dintr-o lucrare de valoare a distinsului literat român.

— Consistorul plenar arhidiecezan din Sibiu a numit în ședința de Luni protopresbiter al tractului Hațeg pe dl dr. Cornel Popescu, paroh în Deva.

— Adunări populare contra maghiarilor în Praga. Foile maghiare în frunte cu imperalistă »Bud. Hirlap« sunt cătrânite foc pe chei, cari iar au pus la cale adunări de protestare contra maghiarilor. Abia s'au potolit adunările — în număr de 730 — din Bohemia, Moravia și Austria-de jos și iată, că cheii au proiectat pe Vineri, 15 Martie n. o grandioasă adunare în capitala Bohemiei în Praga. Inițiatorii acestei adunări sunt profesorul universitar Masaryk, Baxa și Snelner, deputați ai Reichsrathului și mai mulți deputați provinciali. La adunare vor vorbi scriitorul slovac Carol Kalal și redactorul ceh Bogdan Paven. Probabil, că vor lua cuvântul și unii deputații. Adunarea va protesta contra politicii asupritoare a maghiarilor față de slovacii și celelalte naționalități.

— Convenire socială. Tinerimea universitară din Budapesta aranjează Joi, în 26 l. c., seara, la »Saskö« o convenire socială în onoarea deputaților naționali, cari au dus atât de frumos lupta în parlament. Tinerimea slovacă, italiană și sârbă e și ea invitată din partea comitetului, la această convenire, care va avea timbrul unei întime și plăcute sări!

— Parastasul solemn al mesei studenților români din Brașov, întru pomenirea acelor fericiți răposai, pentru cari, în loc de cununi peritoare, s'au contribuit ajutoare pentru masa studenților, — se va oficia în acest an școlar la 16 Martie v. a. c. în biserica sf. Nicolae din Brașov-Scheiu.

Direcțiunea școlilor noastre medii aducând aceasta la cunoștință publică, invită pe toți amicii și pe toate rudeniile iubiților răposai, precum și pe toți sprijinitorii mesei studenților noștri din Brașov, ca să participe la acest parastas solemn.

— Alegere de învățător. Ni-se scrie: Având acum Duminecă în 9/22 Martie alegere de învățător în comuna noastră Șuștra, am ales cu o majoritate covârșitoare și între vil aclamașunii pe tânărul Petru Raica, fost învățător provizor.

După cât îl cunoaștem, avem nădejdi de bine în el. Epitropia.

— Intimpinare. Referitor la cele apărute în numărul 54 al ziarului nostru, ni se scrie:

»Pentru redacție și on. public celor apărute, că cu ziua de azi am cerut dela ven. Consistor să ordoneze cercetare grabnică în fața locului, să se facă odată lumină pe deplin.

»Când aș ști că am săvârșit numai atâtă vină, cât e negru sub unghie în contra patriei, ori în contra celor ce mă susțin și pe cari îi iubesc atât de mult, mi-aș depune la moment oficiul, căci aș ținea de subdemnitate să mai port numele frumos de învățător.

Roșia, 20 Martie 1908. Ioșif Stanca, inv.

— Contra beției. Învățătorul N. Sala, a înțut prelegere contra beției în 17 Febr., st. n., în Vascău mijlocul unui public numeros conform circularului episcopesc de sub nrul 3132/907, fiind ascultat cu mare plăcere din partea celor prezenți. Alții să-l urmeze.

— Desmințire. Ni-se cere publicarea următoarelor: În un număr mai recent al preșutului ziar »Tribuna« la rubrica »Economie« s'a publicat o dare de seamă despre adunarea generală din 10 l. c. a Institutului de credit și economii »Sebeșana« — în care între altele s'a amintit, că și eu am fost ales membru în direcțiunea numitului institut.

Afând însă cu cale să rămân și mai departe la institutul la care am fost angajat și până acum, la »Tovărășia agricolă« din Sebeș, prin o declarație a mea trimisă direcțiunii, am renunțat la locul de membru în direcțiunea »Sebeșanei«. Sebeșul-săsesc, 8/21 Martie 1908. Avram David, paroh.

— Incendiu. Din Checia română ni-se scrie: În noaptea sfinților 40 de mucenici, s'a aprins de mână nevăzută casa preotului nostru Atanasie Todan, și totodată cu aceasta a ars și grajdurile aparținătoare la casă, dar mângăle-se d-lui cu aceea că casa i-a fost asigurată, însă un rău nu vine totdeauna singur, ci adese-ori mai strage după sine și altul, așa că și casa vecinului s'a aprins din a d lui, iar bieții chiriași care locuiau acolo, au suferit mari pagube, căci mobilele lor de prin odăi și bucatele lor care erau așezate în podul casei încă n'au fost asigurate au ars cu desăvârșire, și astfel bieții oameni în ziua următoare au trebuit să-și părăsească locuința, acărui chirie a fost plătită deja pe anul întreg. D-zeu săi mângăie!

G. Gatalanțiu.

— Caz de moarte. Fratele nostru Moise Sepeșian din Secușigiu, emigrat în America ne scrie, că a avut durerea să piardă pe soția sa Tereza, care a murit în urma unui morb greu și îndelungat.

Odihnească în pace!

Justh absolutistul.

— Ședința dela 26 Martie a Dietei. —

— Prin telefon. —

Prezidează Justh. Dintre naționaliști sunt prezenți: Dr. N. Oncu, Dr. Popovici, dr. St. Petroviciu, Cor. Brediceanu, V. Damian, dr. V. Lucaciu, dr. T. Mihali, dr. I. Maniu, dr. A. Vaida, dr. St. C. Pop, dr. M. Ivanka, M. Polyt, Fr. Skizsák, dr. M. Hodza și M. Bella.

La ordinea zilei discuția pe articole a revizuirii regulamentului.

Mérey Lajos, apără proiectul de revizuire.

Nagy György vorbește contra articolului I. Cere permisiune să se abată și să atingă și alte chestii, cari nu sunt în articol.

Camera nu-i dă voie.

Iar președintele, după ce-l somează de două ori fără vre-un motiv plausibil, în detrage cuvântul.

Întreaga opoziție protestează.

Farkasházi vorbește contra articolului I din proiect, face propunere în scris în senz de a se respinge acest articol.

Președintele îi detrage cuvântul, iar propunerea înaintată nu o ia în considerare.

zicând că ea nu se referă la cuprinsul articolului I.

Maniu cere cuvântul în chestie de regulament și pentru a dovedi că președintele nesocotește drepturile deputaților.

Președintele nu-i dă cuvânt.

Vorbește dr. V. Lucaciu. D-sa începe: *In numele partidului național...*

Intreruperi mai ales între poporali: Nu există asemenea partid!

Dr. I. Maniu sare și cu multă bărbăție apostrofează pe deputații cari neagă existența partidului național.

Președintele îl îndrumă la ordine.

Dr. V. Lucaciu continuă a critica art. I, și face o mulțime de propuneri stilare și amendamente foarte bine stilizate, arătând în același timp, cum întreg acest proiect e redactat într-o limbă unguerească cât se poate de pocită.

Guvernamentalii strigă: Dar asta e obstrucție tehnică!

Se naște un sgomot mare.

Dr. I. Maniu, ține o admirabilă vorbire dovedind cu legea în mână, că Justh a călcat regulamentul dietei, lovind fără cruțare în libertatea cuvântului și coborând nivelul parlamentului.

Se naște un mare scandal.

Guvernamentalii apostrofează pe Maniu și protestează, că el să dăscălească în acest chip pe Justh.

Naționaliștii însă se strâng toți în jurul lui Maniu, care continuă a vorbi și întreabă: Cum vine președintele să respingă cu dela sine putere o propunere înaintată în scris de un deputat? Acest drept îl are numai camera. Și aceasta însă nu înainte de a fi luat în desbatere propunerea făcută, care se primește ori se respinge numai prin votare. (Puternice aplauze între naționaliști și disidenți). Nicăiri regulamentul nu spune, că ce are să suprindă o propunere făcută, și motivarea asta invocată de Justh este o simplă apucătură, este un absolutism parlamentar împotriva căruia protestează. (Ovațiuni mari între naționaliști).

Rakovszky István sare infuriat întru apărarea colegului său Justh. Zice că Maniu a citat fals și e de reacredință.

Intreaga opoziție se ridică și protestează contra lui Rakovsky. (Se naște o furtună mare care abia se poate potoli).

Lengyel Zoltán sare în ajutorul lui Maniu și zice; Dacă președintele așa continuă apoi vom urma și noi altfel lupta!

(Strigăte între guvernamentalii. Oho! Oho! Asta-i amenințare! La ordine!)

Andrássy Gyula zice, că nu se sperie de amenințările lui Lengyel și majoritatea va găsi mijloacele să-și impună voința.

Justh se apără contra învinuirilor aduse încontra sa.

Lengyel și Maniu cer cuvânt dar președintele ridică ședința zicând, că a trecut termenul.

Lengyel arată, că și prin asta președintele comite abuz, deoarece ora 2 e termenul numai pentru ordinea de zi. În chestie de regulament se poate trece peste acest termen.

Ședința se ridică în mijlocul unei mari agitațiuni.

Ultime informațiuni.

Impăratul Germaniei la Veneția. *Veneția, 26 Martie n. Sosind aici împăratul Germaniei pe yachtul »Hohenzollern«, regele Victor Emanuel l-a vizitat azi la 8 ore. Monarhul Italiei era însoțit de ministrul Tittoni. Ei s'au dus într-o gondolă. Impăratul Wilhelm i-a așteptat la treptele yachtului său. Cei doi monarhi s'au îmbrățișat cu căldură.*

La dineul dat pe yacht, regele Italiei ședează lângă împărăteasa, iar la dreapta împăratului ședea Tittoni. După dineu cei doi monarhi stând împreună pe bord, au privit defilarea gondolelor. Înainte de a se despărți cei doi monarhi au stat singuri mai bine de jumătate de oră. Populația a făcut mari ovațiuni împăratului. Toată societatea din oraș era în gondole în jurul yachtului imperial.

Destrămarea partidului kossuthist. *Budapesta, 26 Martie în urma leșirii disidenților din partidul kossuthist acesta nu mai e azi majoritate în parlament. În partidul kossuthist nu mai sunt astăzi de cât 220 din cei 453.*

Obstrucție. *Budapesta, 26 Martie. Se asigură că stânga extremă (disidenții) va face chiar obstrucție tehnică așa că înainte de Paști nici chiar guvernul nu speră să aibă votată revizuirea regulamentului camerei.*

Lengyel a declarat că stânga extremă nu va lăsa cu nici un preț să treacă acest proiect.

Caransebeș, 26 Martie. O telegramă din Caransebeș ne anunță, că adunarea poporală convocată pe Duminecă 29 Martie n. este interzisă sub pretext, că în Teregova și jur, bântue — difteria.

Înțelegem, dacă ar fi fost o expoziție de copii, atunci da s'ar fi putut interzice, dar așa la o adunare poporală la care iau parte bărbați și cari sunt imuni, ce rost mai are o astfel de oprire?

Înțelegem... da, domnii din Caransebeș își tem... dragul lor făt — Costi!

Economie.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta

Budapesta, 26 Martie 1908.

INCHEEREA la 1 ORĂ :

Oran pe Apr. 1908 (100 kg.)	23 40—23 42
Secară pe Apr.	20 96—20 98
Ovăs pe Apr.	15 30—15 32
Cucuruz pe Mai 1908	13 30—13 32

INCHEEREA la 4 ORE :

Oran pe Apr.	23 42—23 44
Secară pe Apr.	21 02—21 04
Ovăs pe Apr.	15 30—15 32
Cucuruz pe Mai 1908	13 30—13 32

Poșta Redacției.

P. Binclici, Iteu. Peste câteva zile, când se va reîntoarce acasă redactorul, vei avea răspuns.

Ella Pop, Inv. pensionat, Șomcuta. Atestăm că cele din numărul 31 al ziarului nostru nu le ai scris d-ta.

George Eupure, Ticvanul-mic. La Librăria Ciurcu, Brașov.

Sârbova. Faceți arătare la consistor. Despre beții nu putem publica.

Moș Ioan Vântură Țară. S'a primit. Se va face întocmai.

Poșta Administrației.

Ican Bacicl. Săn-Nicolaul-mare. Am primit 4 cor. abonament până la 1 Iulie 1908.

Stefu Țieran. Voitec. D-ta ai plătit până la 1 Iulie 1908 abonamentul. Avizul s'a trimis la toți și aceluia cari au plătit.

George Epure. Ticvanul mic. D-ta ai plătit până la 1 Iulie 1908 abonamentul. Să n'ai nici o teamă.

Ioan Abrudean. Măneru. Am primit 2 cor. abonament până la 1 Iulie 1908.

Ioan Tata și Sol Domăneanț. Ohaba Mutnic. Am primit câte 4 cor. ca abonament pe 1908 întreg.

Martin Iencea. Cușteiu. Am primit 2 cor. abonament până la 1 Iulie 1908.

Mitru Vanc lui Mitru. Cuvln. D-ta ai plătit abonamentul până la 1 Iulie 1908.

George Lerich. Troiaș. Am primit 2 coroane ca abonament până la 1 Iulie 1907. Rugăm și pe 1908.

Antonie Șerban. Sclău. Am primit 2 cor. abonament până la 1 Iulie 1908.

Dimitrie Sucigan. Șeitin. Am primit 2 coroane abonament până la 1 Iulie 1908. Nu știm despre ce cereți să Vă informăm. Nu am primit epistola.

Teodor Pop, Flore Mărgoan, Vârșand. Am primit câte 2 coroane ca abonament până la 1 Iulie 1908.

Moise Pop. Vârșand. Am primit 4 cor. abonament până la 1 Iulie 1908.

Stefan Spătan, R. Dubeștian, Vasile Crașovan, Odoș. Am primit câte 4 cor. abonament până la 1 Iulie 1908.

Iosif Mezin. Zorlențul mare. Am primit 6 cor. abonament până la 1 Iulie 1908. Mai ai 2 cor. de plătit până la finea anului.

Nicolau Caciora, Săn-Nicolaul român. Am primit 8 coroane ca abonament restant pe 1906 și 1907.

Miron Olariu. Giula. Am primit 2 cor. abonament până la 1 Iulie 1908.

Ilia Barbu. Bucovăț. Am primit 2 cor. abonament până la 1 Iulie 1908.

Simeon Bogdan. Gerebenț. Am primit 6 cor. ca abonament până la 1 Aprilie 1908.

Stefan Popa. Șeitin. Am primit 2 cor. abonament până la 1 Iulie 1908.

Todor Rus. Șeitin. Am primit 4 coroane. abonament pe 1908 întreg. Ziarul de aici merge regulat.

Vasile Terebenți. Cocluba. 8 cor. aveți restanță pe 1906 și 1907.

BIBLIOGRAFIE.

La »Tipografia [diecezană] și la »Tribuna« se află de vânzare »*Pomenicul viilor și morților*«, o condică de trebuință fiecărei familii creștine, care dorește a-și pomeni membrii săi, vii sau morți, la sfintele liturgii, parastase și alte pomeniri. Pe lângă rubricile destinate pentru înscrisura numelor mai conține icoana Sf. Treimi, însoțită cu o rugăciune pentru vii, apoi icoana dlui Hristos cu o rugăciune pentru cei morți. Aceste rugăciuni le pot roși și membrii familiei, de câte-ori vor voi să se roage pentru iubiții lor, vii sau morți. Are și avantajul a fi întocmit așa, că alături de numelui de botez, care se pomenește în rugăciuni, se poate înscrie și numele de familie, starea ce ocupă, ziua nașterii, a cununiei, a morții, așa că poate servi ca o condică familiară. E întocmit separat și pentru biserică spre a-și înregistra pe citorii și binefăcătorii săi cu dăruirile lor. Legat în păreji tari costă 30 fileri, iar în pânză 50 fileri, plus 5 fileri porto postal.

Redactor responsabil Ioan N. Iova.
Editor proprietar George Nichin.

Farmacia la „Regina Elisabeta“

laborator medical și cosmetic

Szeged, Csongrádi sugár-ut.

Recomandă preparatele celebre cu efect experimental au gur, fabricate în laboratorul cosmetic și cunoscut sub sinele „Elisabeta“.

Cremă de față „Elisabeta“ — de zi și de seară — redă feței frăgezimea tinereții, împiedică formarea creștelor, face să dispară imediat pistruiile, petele de floaș și tot felul de necurătenții ale pielii. Prețul 1 și 2 cor.

Lapte de orla „Elisabeta“, contra tuturor bolilor de piele și a defectelor frumuseții, efect sigur. Prețul 1 cor. 20 fil.

Spirit de păr „Elisabeta“ după o folosire de câteva zile împiedică formarea mătreței, întărește rădăcinile bolnave ale părului. Prețul 1 cor. 60 fil.

„Buzodol“ contra usudării picioarelor și a mâinilor — după o singură folosire, efect sigur și în cazurile cele mai grave. Prețul 1 cor.

Singurul deposit la fabricantul. Comandele din provincie se îndeplinesc punctual. La o comandă de 10 cor. nu se socotește împachetarea și porto.

Lemle József, farmacist.

Hai să dăm mână cu mână Cei cu inimă română

și numai dela comercianți români să cumpărăm
Cine va cumpără în anul acesta (cel puțin de 5 ori) dela comerciantul român: **F. A. Degan din Fiume (Postafioak Nr. 163)** va primi de anul nou un călindar românesc de părete gratis!!

Așa un călindar frumos nu a mai apărut până acuma. Pentru cei interesați amintim, că conține un Bloc (carte) cu 365 foi în care se află toate sărbătorile noastre. Va avea și o corfă frumoasă pentru epistole sau lucruri de mână și pe deasupra, reprezentă în pictură artistică și portul Fiume.

Acest calendar împodobește ori-și-ce salon deci recomandăm să nu lipsească din nici o casă românească.

Cereți pretcurent românesc gratis! Degan trimite (franco) în un pachet de 5 kgr. și mai multe mărunțișuri.

Mulți îi laudă cafeaua cea bună, care costă 1 kgr. numai 1 fl. 20 (2 cor: 40), apoi Tea aromatică, Portocale dulci în corfă de 5 kgr. Ciocoladă, «Aparat pentru fertul laptelui tare practic». Mandule, Sardine, Stafide etc., pe cari la el în totdeauna le aflăm proaspete și cu prețul cel mai ieftin. Cei mai de frunte români comandă dela el. *Faceți comandă de probă frași români și vă veți convinge.*

Scrieți românește!

Cea mai mare și mai ieftină firmă de gră-dinărit din țară.

200,000 bucăți de ultoi de viie, 200,000 bucăți riparia, 100,000 bucăți pomi frumoși cu coroană 200,000 bucăți trandafiri nobili, 100,000 bucăți arbori de lux și cireși de lux se pot căpăta cu un preț fabulos de ieftin, catalog de specii și prețuri se trimit gratuit și porto franco, — firma —

Yaradvelencei műkertészeti és rozsatelep
Nagyváradon.

SCHWALB KALMAN ÉS TARSA

== FABRICĂ DE CEASORNICE DE TURN ==

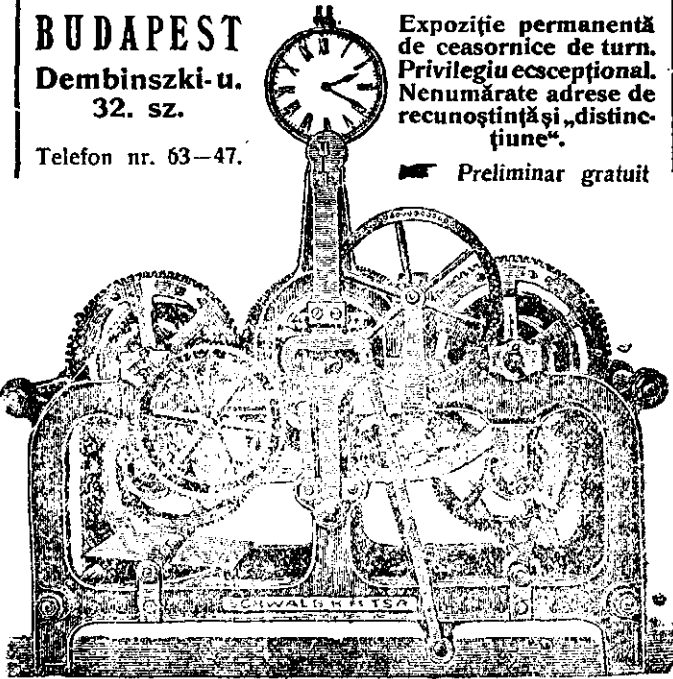
BUDAPEST

Dembinszki-u.
32. sz.

Telefon nr. 63-47.

Expoziție permanentă de ceasornice de turn. Privilegiu excepțional. Nenumărate adrese de recunoștință și „distincțiune“.

Preliminar gratuit

Bancă de școală

Mobile de școală

Mobilă modernă de biurouri și fabricare de instrumente gimnastice.

Catalog de prețuri gratuit și porto franco.

O rugare modestă, care nu vă costă nici o oboseală, dar administrației ziarului nostru poate fi de mare folos.

Ziarul nostru roagă pe onorat public că la cererea prețurilor curente sau la ori ce cerere sau cumpărare să se provace că adresa firmei a cetii-o în Tribuna.

Celce dorește a avea

RACHIE

ieftină,

FĂRĂ CĂZAN

acela să-și procure dela comerciantul **Radovan Popovits, în Ujvidék,**

CARTEA

din care poate învăța cum să facă toate rachiurile și cum manipularea vinurilor.

Prețul acestei cărți e 6 cor.

Tot așa vând materialul necesar cu pra' cu tot.

Prețul pentru 100 litre 8 cor.

Chugyik Sándor, B.-Csaba

Fabricant de cimbale.

Pregătește cele mai bune

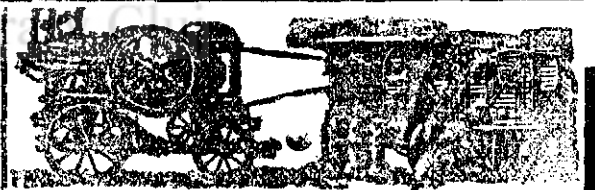
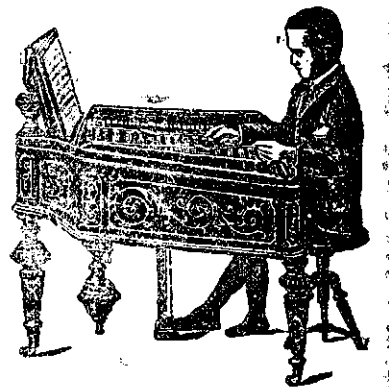
cimbale,

precum și

repararea tuturor instrumentelor

cu coardă

pe lângă garanție și prețuri moderate.

MISPÁL și WAGNER

Budapesta, VII., str. Kenyérmező nr. 5.

Cea mai de încredere și cea mai bună firmă pentru reprezentanța principală a motoarelor »Victoria«, motoare de benzin și ulei brut, aparate de imblătit, motoare de benzin, de ulei brut și de gaz.

Montarea morilor ne angajăm s'o facem cu prețuri favorabile. Diferite mașini agricole, fabricația cea mai bună și mai solidă.

CATALOG de prețuri și cheltuieli gratuit și porto franco. Vă rog să fiți cu băgare de samă la adresă și s'o păstrați.

Gunoiiul uscat de porc

e cel mai bun și mai ieftin gunoi.

Pe fermele de școală ale statului la vii și la economia pământului s'a dovedit de bun. In nenumărate moșii mari a oataezulavut rejrabile.

Servește bucuros cu lamuriri, oferte de prețuri și scrisori de mulțumită.

Fabrica de uscat gunoi din Budapesta-Köbánya. — Budapest-Köbányai trágyaszáritó-gyár.

Budapesta, cercul IX., str. Ülői nr. 21.

Asigurări contra focului: case, bucate, mobile, vestimente, mărfuri!

Agentura principală din Arad

A BANCEI GENERALE DE ASIGURARE MUTUALE SIBIENE

„TRANSSYLVANIA“

primesce oferte pentru asigurări din comitatele: Arad, Bichis, Bihor, Cenad, Caraș-Severn, Timiș și Torontal, — și le efeptnesce pe lângă cele mai favorabile condițiuni:

1. In ramul vieții: capitale cu termen flos, rente, zestre pentru fete, capital de întreprindere pentru feciori, pe caz de moarte, spese de înmormântare. Aceste din urmă dela 50—500 cor. se plătesc la moment in ziua morții întemplate;

2. In ramul focului: clădiri de tot felul, mobile mărfuri, produse de câmp ș. a.;

3. Contra furtului de bani, bijuterii, valori, haine recvlășite ș. a. prin spargere;

4. Contra grindinei: grâu, secară, orz, cucuruz ovăs, viă (vinea), plante industriale: cânepă, in, himeș nutceturi, tabac ș. a.

Deslușiri se dau și prospecte se pot primi la agenturele noastre locale și cercuale mai în fiecare comună și direct prin

Agentura principală „TRANSSYLVANIA“ in Arad

Strada Széchenyi nr. 1. — Telefon nr. 399.

Asigurați contra grindinei: cucuruzul, grâu, secăra, ovăzul și toată economia!

Asigurați: viaja, zestre, capital de întreprindere, rente, cazul morții, spese de înmormântare!

Asigurați contra furcărilor prin spargere: bani și tot ce aveți de preț!

CORNEL N. DEMETER

FARMACIST ÎN SZÁSZVÁROS.

PREPARATE ECONOMICE.

Prav pentru îngrășarea vitelor cornute, porcilor și a cailor. Vacile dau prin întrebuințarea pravului acestuia, lapte mai mult și mai bun. De mare însămnătate este pentru ori-care econom a întrebuința acest prav de îngrășare, căci prin aceasta să urcă valoarea — adică prețul vitelor, porcilor și a cailor. Prețul este 60 fileri.

Moartea cloșanilor și a șoarecilor. Un prav sigur pentru stărpirea acestora. Prețul 60 fileri.

Prav pentru ouatul găinilor. Prin întrebuințarea acestuia, găinile ouă mai mult ca de comun, — chiar și în timp de iarnă — pe când altcum nu ne ouă, sau foarte puțin. Prețul 30 fileri.

Unsoare galbină pentru păduchi la vite. Știut este, că vitele și porcii suferă mult de mâncărimea păduchilor, prin care mâncărime sunt reținuți în îngrășarea și dezvoltarea lor, — ba chiar slăbindu-i, astfel în cât în loc de a li-să ridica prețul, chiar perd din valoare. De-accea fiecare econom să întrebuințeze această unsoare, căreia îi e prețul 20 și 40 fileri. Cu unsoarea aceasta e de a unge vitele și porcii. Și la oameni să întrebuințeze cu efect sigur. Are favorul că nu murdărește ca alte unsoari pentru păduchi.

Instrucțiuni.

Extracte pentru prepararea rumului, a diferitelor liqueruri și altor beuturi. Cine voiește a-și prepara rum, liqueuri și alte beuturi foarte bune și ieftine să întrebuințeze aceste extracte. Prețul pentru a prepara 1 litră costă 40 fil. din oricare beătură.

Rum de beut	Rachiu de drojdie	Extracte de liquer
Rum fin pentru thee	Beătură dulce de vișine	Allasch
Șlivoviță: 4 deci spirt curat, 6 deci apă și de 40 fil. extract de șlivoviță	Beătură amaricanta de Alpi, Borovicica	Liquer de Pere
	Rachiu de bucate	Liquer de Cireșe
	Rachiu de prune	Liquer de Marasquino
		Liquer de Vanille

Thee foarte fină! Pachet cu 20 fil., 1 cor. și 2 cor. Kilogramul cu 3, 10 și 20 coroane.

Syrup de zmeura. Curat numai din suc de zmeură de munte, preparat cu zahar rafinat. Un coli postal de 5 Kgr. 6 cor. 50 fileri.

Din mâna primă din fabrică se poate fârgul mai ieftin și mai bine. Prima fabrică de instrumente muzicale din Ungaria aranjată cu putere electrică.

Stowasser J.

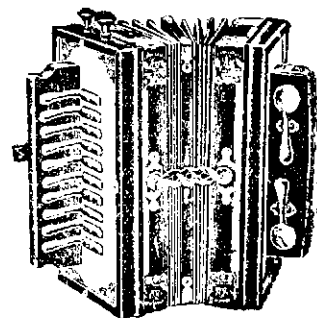
Fabricantul de instrumente muzicale al curții ces. reg., furnisorul armatei inventatorul buciului Rákoczi perfecționat.

Budapest, II., Lánchid-u. 5. — Fabrica II., Öntöház-u 3.

Iși recomandă instrumentele muzicale de aramă, lemn, și de alamă și diferitele instrumente cu coarde fabricații proprii.

Harmonice cu tonuri tari și trainice dela 2, 250, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 fl. în sus. Modele speciale în harmonice cu tonul de oțel pentru orchestră.

Furnizez toate instrumentele de alamă pentru orchestră, cu prețuri moderate și condiții de privilegiu. Recu-

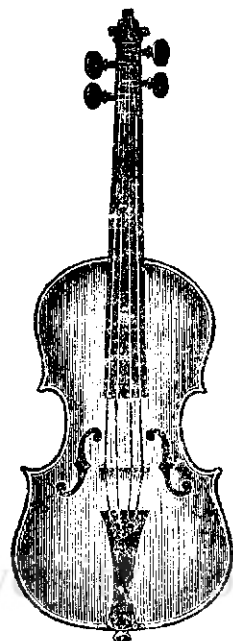
noscute de cele mai bune instrumente de alamă, fiind furnizorul armatei și al orchestrelor militare.

Vioare de școală cu arc și toc poleit dela 5 fl. 50 cr. în sus. Vioare dela 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 fl. în sus. Asortiment bogat în vioare excelente noi și vechi și gurdune. Surdină, invenția cea mai nouă, care aplicată la orice vioară sau gurdună, îi dă un ton mai tare și mai plăcut

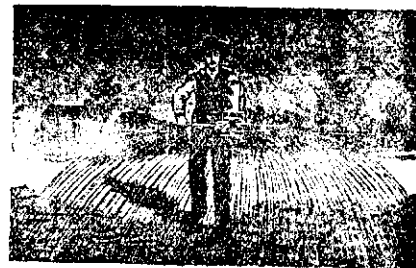
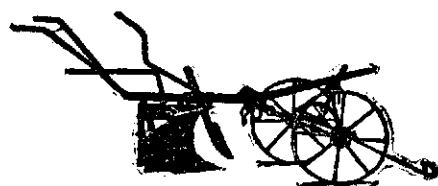
Harmonii cele mai bune fabricații din lume dndă sistem american și European, pentru școli și biserici, dela 70 fl. în sus.

Buciumul Rákoczi, cu școală, cu acompaniament de pian dela 35 fl. în sus. Repararea tuturor instrumentelor, cu punctualitate de expert și prețuri ieftine, pe lângă garanție. — Catalog ilustrat despre fiecare instrument, la dorință gratuit și porto-franco.

Transport angro și în detail.

Cultivatorul Federzahn alui Ve ntzki e regele tuturor mașinilor moderne de arat.

Mașina de mână pentru grâu, ovăs orz, sămânță de in, mazăre și sămânță de trifoi, e în forma vioarei ca reproducerea americană cu încovăitură.

Instrumente pentru vite.

1701	Verigi de bol	313/1
1702	1704 cu șurub K — 32	
	313/1 în forma cleștelor K — 52	
	în forma cleștelor, făurite K 2-20.	
	Foarfecl de vite bronzate	Clește pentru botul porcilor
	Rapid Perfect K 3-70 și K 3-40.	1 bucată K — 70
		Verigi separate 100 bucăți K — 60
	Foarfecl de cal	
	Fabricat parisian renumit K 4.60.	
		Nr. 7

— La dorință descriere exactă cu prețul. —

Pentru comandă:

Carol F. Jickeli

SIBIU.

ALBA-IULIA.